

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
Қ А Р О Р И

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАБИНЕТА МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

5 июнь 2018 й.г. № 422

Тошкент ш. – г. Ташкент

**Суғориладиган ерларни шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги
объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорлари барпо этиш
ва реконструкция қилиш чора-тадбирлари тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "2018-2019 йилларда ирригацияни ривожлантириш ва суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш Давлат дастури тўғрисида" 2017 йил 27 ноябрдаги ПҚ-3405-сон қарори ижросини таъминлаш ҳамда суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш дастурларини сифатли шакллантириш ва ўз вақтида амалга оширишни таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Суғориладиган ерларни шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорлари барпо этиш ва уларни реконструкция қилиш тартиби тўғрисидаги Низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси икки ой муддатда "Ўрмонқурилиш" давлат унитар корхонасини (кейинги ўринларда "Ўрмонқурилиш" ДУК деб аталади) ташкил этсин ва унинг ташкилий тузилмасини, штатлари рўйхатини ва уставини белгиланган тартибда тасдиқласин.

3. Қуйидагилар "Ўрмонқурилиш" ДУКнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларида буюртмачи вазифасини бажариш;

ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларининг бош пудратчиларини аниқлаш бўйича танлов савдоларини ўтказиш, танлов савдолари натижалари бўйича пудрат шартномаларини тузиш, белгиланган тартибда техник назорат ишларини амалга ошириш ва ишларни қабул қилиш;

бажарилган иш ҳажмларини белгиланган тартибда пудратчилардан қабул қилиш, ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича бажарилган лойиҳаларни ердан фойдаланувчиларга топшириш;

шаҳар ва қишлоқ жойларда кўкаламзорлаштириш ва ландшафт дизайни билан боғлиқ ишларни амалга ошириш;

ўрмон кардонлари, йўллари ва бошқа ўрмон хўжалиги объектларини куриш;

ўрмон хўжалигини ривожлантириш бўйича қонунчиликка зид бўлмаган бошқа фаолиятни амалга ошириш.

Куйидагилар “Ўрмонқурилиш” ДУК фаолиятини молиялаштириш манбалари ҳисобланади:

хўжалик фаолиятдан тушадиган маблағлар;

Ўрмон хўжалигини ривожлантириш жамғармаси маблағлари;

грантлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар.

4. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лойиҳаси доирасида:

суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича лойиҳа ташаббускори этиб – Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича – Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги;

“Ўрмонқурилиш” ДУК – буюртмачи этиб;

бош лойиҳа ва пудрат ташкилоти – танлов савдолари яқунлари бўйича белгиланган тартибда;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси (кейинги ўринларда Жамғарма деб аталади) маблағлари ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар – молиялаштириш манбаи этиб белгилансин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси “Ўрмонқурилиш” давлат унитар корхонасини зарур транспорт воситалари ва анжомлар билан таъминласин ҳамда уни Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси биносига бепул фойдаланиш ҳуқуқи билан жойлаштирасин.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари, Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси ихота дарахтзорларини барпо этиш ва келгусида ердан фойдаланувчиларга белгиланган тартибда топшириш учун зарур бўлган ерларнинг ўз вақтида ажратилишини таъминласинлар.

7. Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси:

ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш юзасидан режалаштирилган иш ҳажмларини бажариш учун зарур бўлган кўчатлар миқдори ва турларини мавжуд кўчатхоналарда ўрмончилик талаблари асосида етиштиришни режалаштирасин;

ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш учун иқлим шароитига мослашган кўчат турларини танлашни амалга оширсин;

пудратчи ташкилотларни ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш учун зарур бўлган турдаги ва миқдордаги кўчатлар билан шартномалар асосида таъминласин;

Ихота дарахтзорларини лойиҳалаш ва барпо этиш бўйича йўриқномани икки ой муддатда ишлаб чиқсин, тегишли вазирликлар ва идоралар билан келишсин ва тасдиқласин.

8. Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига қарши курашиш ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича илмий тадқиқотлар ўтказилишини фаоллаштирсин.

9. Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси, Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги оммавий ахборот воситаларида суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ишлари бўйича илм-фан ютуқларини, илғор ташкилотлар тажрибасини кенг ёритсинлар.

10. Вазирликлар ва идоралар ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни бир ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсинлар.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари З.Т.Мирзаев ва Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасининг раиси Н.Ж.Бакиров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А.Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2018 йил 5 июндаги
422-сон қарорига
илова

**Суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув ҳўжалиги
объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини
барпо этиш ва реконструкция қилиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан молиялаштириладиган Суғориладиган ерларни шамол эрозиясига ҳамда сув ҳўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича лойиҳаларни шакллантириш, ишлаб чиқиш, экспертизадан ўтказиш, тасдиқлаш ва амалга ошириш тартибини белгилайди.

2. Суғориладиган ерларни шамол эрозиясига ҳамда сув ҳўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш Ирригацияни ривожлантириш ва суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш Давлат дастури (кейинги ўринларда Давлат дастури деб аталади) асосида амалга оширилади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ерларнинг шамол эрозияси – суғориладиган ерлар унумдор тупроқ қатламининг шамол таъсирида тўлиқ ёки қисман йўқолиши;

дефляция жараёнлари – тупроқ намлигининг шамол таъсирида йўқолиш жараёнлари бўлиб, улар натижасида тупроқнинг унумдор қатламига зарар етказилади;

гармсел – кучли, қуруқ ва жуда иссиқ (43 даража ва ундан юқори) бўлган ҳаво оқими;

ихота дарахтзорлари – суғориладиган экин майдонлари, сув ҳўжалиги объектлари ва йўл тармоқлари бўйлаб жойлашган сунъий ўрмон дарахтзорлари;

ихота дарахтзорлари тизими – белгиланган ҳудудни бир-биридан бир хил масофада жойлашган ихота дарахтзорлари қатори билан қоплаш, унда тизимдаги бир қаторнинг шамолга қаршилиқ кўрсатиш кучи иккинчи қатор билан кучайтирилади;

ихота дарахтзорларини барпо этиш – ихота дарахтзорларини барпо этиш йўли билан суғориладиган ерларни шамол эрозиясидан ва гармселдан ҳимоя қилиш, уларнинг экинларга салбий таъсирини камайтириш, сув ҳўжалиги объектларини қум босишининг олдини олиш, ҳудудлардаги микроқлимни яхшилаш;

ихота дарахтзорларини реконструкция қилиш – мавжуд ихота дарахтзорларини жойлаштириш схемасини, таркибини, ўлчамларини тубдан ўзгартирган ҳолда реконструкция қилиш;

суғориладиган ерларни химоя қилиш ихота дарахтзорлари – суғориладиган ерларни шамол эрозиясидан ва гармселдан химоя қилиш, уларнинг экинларга салбий таъсирини камайтириш мақсадида барпо этиладиган ва қайта тикланадиган ихота дарахтзорлари;

сув хўжалиги объектларини химоя қилиш ихота дарахтзорлари – сув хўжалиги объектлари бўйлаб чизиқли жойлашган бир неча қатор дарахт ёки буталардан иборат сунъий равишда барпо этилган ихота дарахтзорлари;

сув хўжалиги объектлари - сув ресурсларини бошқариш, тўплаш, транспортировка қилиш, улардан фойдаланиш ва уларни химоя қилиш мақсадида барпо этилган объектлар.

2-боб. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг асосий принципиал қоидалари

4. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш қуйидаги қоидалар асосида амалга оширилади:

шамолнинг фаоллиги кучли бўлганлиги сабабли дефляция жараёнига учраган ҳудудларда;

қишлоқ хўжалиги ерларини шамол эрозияси ва гармсел таъсиридан химоя қилиш мақсадида;

қишлоқ хўжалиги экинларининг ўсиши ва ривожланиши, ҳосилдорликнинг ва маҳсулот сифати ошишига ёрдам берадиган суғориладиган ерлар ва уларга яқин ҳудудларнинг микроклимини яхшилаш учун;

ихота дарахтзорлари тизими тарзида. Юқори даражада самарага эришиш мақсадида асосий химоя қаторлари энг кучли шамол йўналишига перпендикуляр равишда, ёрдамчи қаторлар эса – асосий қаторларга перпендикуляр ҳолатда жойлаштирилади. Асосий ихота дарахтзорлари қаторлари орасидаги масофа ҳудудда шамол ҳаракатларига, шунингдек, тупроқнинг механик таркибига боғлиқ бўлади.

Ихота дарахтзорлари имкон даражасида кам майдонни эгаллаши талаб этилиб, тез ўсадиган дарахт турлари танланади, уларнинг баландлиги химоя таъсири доирасини кенгайтиради.

5. Суғориладиган ерларда барпо этилган ихота дарахтзорлари таъсирини таъминлаш учун уларни вегетация даврида суғориш, парваришлаш, ҳайвонлардан химоя қилиш ва бошқа салбий таъсирлардан асраш талаб этилади.

Барпо этилган ихота дарахтзорларининг шамол таъсирини заифлаштиришни доимий таъминлаш мақсадида қуриб қолган кўчатлар ўрнига иккинчи йилда янги кўчатлар ўтказилади.

6. Суғориладиган ерларни химоя қилиш ихота дарахтзорлари, шамол таъсирини комплекс баҳолаган ҳолда, экиладиган ерларнинг дефляцияга мойиллигини, мелиоратив шароитини, сув билан таъминланганлигини, ҳосилдорлиги ва етиштириладиган ҳосил сифатини ҳисобга олган ҳолда барпо этилади ва қайта тикланади.

7. Енгил механик тупроқли чўл ҳудудларида жойлашган сув хўжалиги объектлари кучсиз шамол таъсирида қум ва бошқа шамол эрозияси материаллари билан тўлиб қолиб, уларнинг сув ўтказиш даражаси камайиши мумкин.

Сув хўжалиги объектларини кум босишига қарши барпо этиладиган ва қайта тикладиган ихота дарахтзорлари куйидаги принциплар асосида амалга оширилади:

сув хўжалиги объектларига шамол таъсирини камайтириш ва уларни кум ва бошқа шамол эрозияси материаллари босишининг олдини олиш мақсадида сув хўжалиги объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорлари барпо этилади ва қайта тикланади;

сув хўжалиги объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорлари сув хўжалиги объектлари бўйлаб барпо этилади, қоидага кўра, кўп қаторли бўлади;

сув хўжалиги объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорлари кўчатлар тури ҳамда ҳажми сув хўжалиги объектлари ҳимоя зонасининг параметрларидан, тупроқ-иклим шароитларидан келиб чиққан ҳолда барпо этилади ёки қайта тикланади.

8. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лойиҳаларини амалга ошириш куйидаги омилларни ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади:

тупроқнинг дефляция даражаси, суғориладиган ерларнинг сув билан таъминланганлик ва мелиоратив ҳолати, шамол эрозиясининг қишлоқ хўжалиги экинларига салбий таъсири, ҳосилдорлик ва етказиладиган маҳсулот сифати;

сув хўжаликлари объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорлари сув объектларини кум босишига ва сув ўтказувчанлигининг пасайишига кўра барпо этилади ва қайта тикланади.

3-боб. Ихота ва сувни ҳимоя қилиш дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ҳудудий манзилли дастурларини шакллантириш

9. Ҳудудларда ҳақиқий ҳолатни ўрганган ҳолда ихота ва сувни ҳимоя қилиш дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш манзилли дастурини шакллантириш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари томонидан ҳар йили 1 мартгача бўлган муддатда ҳудудий ишчи гуруҳлар (кейинги ўринларда ишчи гуруҳ деб аталади) тузилади.

Ишчи гуруҳ таркибига Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси, Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармасини бошқариш департаменти ҳамда лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтлари мутахассислари киради.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг ва тегишли вилоятлар ҳокимларининг қишлоқ ва сув хўжалиги масалалари бўйича ўринбосарлари ишчи гуруҳ раислари ҳисобланадилар.

10. Ишчи гуруҳга ўрганиб чиқиш учун куйидаги материаллар тақдим этилади:

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси ҳудудий органи томонидан – шамол ва гармсел салбий таъсир кўрсатган суғориладиган ерларнинг фермер хўжаликлари, сув истеъмолчилари уюшмалари ва бошқалар бўйича масштаби хариталари, тупроқ харитаси, бонитет баллари, шамол эрозиясининг суғориладиган ерларга ва қишлоқ хўжалиги экинларига

таъсири тўғрисидаги маълумотлар ҳамда ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лозим бўлган участкалар тўғрисидаги таклифлар (Низомга илова);

Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги ҳудудий органи томонидан – сув объектларини кум ва бошқа эрозия материаллари босиши бўйича маълумотларни ва сув объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш зарур бўлган участкалар тўғрисидаги маълумотлар;

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлигининг ҳудудий органи томонидан – қишлоқ хўжалиги экинларининг жойлашиши ва уларнинг ҳосилдорлигига шамол ва гармселнинг салбий таъсирлари тўғрисидаги маълумотлар;

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази ҳудудий органи томонидан – шамолнинг кучи ва йўналиши, такрорланиши, ёғингарчилик бўйича метеорологик маълумотлар.

11. Ишчи гуруҳ:

тақдим этилган маълумотларни таҳлил қилади ҳамда суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига учраши ва сув объектларини кум босишининг асосий сабабларини аниқлайди;

суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ва сув объектларини кум босишига қарши курашиш учун ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш участкалари бўйича таклифларни ўрганиб чиқади;

туманнинг манфаатдор ташкилотлари вакиллари ва сув истеъмолчилари уюшмаси, фермер хўжаликлари раҳбарлари билан биргаликда суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига учраган ва кум ва бошқа эрозия материаллари босган сув объектлари участкаларини ўрганиб чиқади;

ўрганиш яқунларига кўра суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув объектларини кум ва бошқа эрозия материаллари босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича асосли таклифларни ишлаб чиқади.

Келгуси йилда барпо этилиши ва реконструкция қилиниши режалаштирилган объектларни ўрганиш ишчи гуруҳ томонидан ҳар йили апрель ойида ўтказилади.

12. Ишчи гуруҳ суғориладиган ерларни ва сув объектларини ўрганиш тугаганидан кейин:

барча материалларни комплекс таҳлил қилади, суғориладиган ерларнинг қониқарсиз ҳолатга тушиши сабабларини аниқлаштиради, шамолнинг асосий йўналишлари ва кучини, тупрокнинг хусусиятларини, унумдорлигини, мелиоратив ҳолатини, иссиқ шамол эсадиган кунлар сонини таҳлил қилади;

келгуси йилда ихота дарахтзорлари барпо этиш лойиҳалари бўйича таклифлар ишлаб чиқиб, ҳар бир лойиҳани асослайди;

ҳар бир лойиҳа бўйича паспорт (асосий кўрсаткичлар) ва аннотациялар тайёрлайди;

ҳар бир туман ва вилоят бўйича ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларини бажариш босқичлари кўрсатилган хариталарни (схемани) ишлаб чиқади.

ўрганиш натижалари бўйича навбатдаги йилда барпо этиладиган ва реконструкция қилинадиган ҳар бир объект бўйича таклифлар ишлаб чиқади.

13. Объектлар бўйича таклифларда:

суғориладиган ерларни шамол эрозиясидан ҳимоя қилиш ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лозим бўлган фермер хўжаликлари, ердан фойдаланувчилар рўйхати;

сув объектларини қум ва бошқа эрозия материаллари босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лозим бўлган сув хўжалиги объектлари рўйхати;

илмий-изланиш ва илмий-тадқиқот ишлари рўйхати кўрсатилади.

14. Ишчи гуруҳ томонидан суғориладиган ерларни шамол эрозиясидан ва сув объектларини қум босишидан ҳимоя қилиш ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича келгуси йил учун ишлаб чиқилган таклифлар ҳар йили 15 майгача тегишли туман ҳокимликлари йиғилишида тегишли ташкилотлар раҳбарлари, лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтлари, сув истеъмолчилари уюшмаси вакиллари, фермер хўжалиги раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинади.

Келгуси йил учун дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича ишчи гуруҳ таклифлари келишилади.

15. Ишчи гуруҳ Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари ҳамда бошқа манфаатдор ташкилотлар раҳбарлари иштирокида ўтказиладиган кенгайтирилган йиғилишда ишлаб чиқилган ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг ҳудудий манзилли дастури лойиҳаси тақдимотини ўтказди.

Шу билан бирга, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, тегишли вилоятлар ва туманлар ҳокимлари, фермер, деҳқон ва томорқа ер эгалари кенгаши раислари томонидан лойиҳаларга объектив баҳо берилади, лойиҳалар ҳар томонлама ўрганиб чиқилади.

Барча мажлислар яқунлари Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, тегишли вилоятлар ва туманлар ҳокимликларининг йиғилиш баённомалари билан расмийлаштирилади.

Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ҳудудий манзилли дастурлари Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва тегишли вилоятлар ҳокимлари томонидан тасдиқланади.

16. Ишлаб чиқилган ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ҳудудий манзилли дастури иловалари билан бирга ишчи гуруҳ томонидан Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат кўмитаси қошидаги Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш дирекциясига (кейинги ўринларда “Ўрмонқурилиш” ДУК деб аталади) кўриб чиқиш учун белгиланган тартибда юборилади.

17. “Ўрмонқурилиш” ДУКга қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг кейинги йил учун туманлар бўйича ҳудудий манзилли дастурлари;

худудий манзилли дастурлар муҳокама қилинган йиғилишларнинг тасдиқланган баённомалари;

ихота дарахтзорларининг ҳар бир туман бўйича алоҳида жойлаштириш хариталари;

ҳар бир лойиҳанинг дастлабки техник-иқтисодий кўрсаткичлари, суғориладиган ерлар ва сув объектларининг ҳолати бўйича таҳлилий маълумотлар ва кутиладиган натижалар.

18. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг худудий манзилли дастурлари Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасининг Соҳавий илмий-техника кенгашида Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази, лойиҳа ва илмий-тадқиқот институтлари мутахассислари мажлисларида муҳокама қилинади.

Мажлислар яқунлари бўйича тегишли баённома қарорлар қабул қилинади.

19. “Ўрмонқурилиш” ДУК ҳар йили 1 июнгача бўлган муддатда Соҳавий илмий-техника кенгаши томонидан кўрсатилган камчиликларни бартараф этиб ва таклифларни инобатга олинган ҳолда қайта ишлаб дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг худудий манзилли дастурларини умумлаштиради.

20. “Ўрмонқурилиш” ДУК келгуси йилнинг умумлаштирилган манзилли дастурларини Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармасини (кейинги ўринларда Жамғарма деб аталади) бошқариш департаменти билан келишган ҳолда Жамғарма Кенгашига ҳар йили 1 июлгача бўлган муддатда киритади.

21. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилишнинг келгуси йил учун умумлаштирилган манзилли дастури ҳар йили Жамғарма кенгаши томонидан муҳокама қилинади ва унинг қарори билан тасдиқланади.

22. Қишлоқ хўжалиги экинлари экиладиган ерларда ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш учун ер ажратиш тўғрисидаги ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасининг худудий бўлимлари томонидан тайёрланиб, тегишли туман ҳокимликларига қарор қабул қилиш учун белгиланган тартибда тақдим этилади.

4-боб. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишлари лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш, келишиш, экспертизадан ўтказиш ҳамда молиялаштириш

23. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишчи лойиҳасини ишлаб чиқиш топшириқномаси “Ўрмонқурилиш” ДУК томонидан, Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги ва Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси ҳамда бошқа ваколатли органлар билан келишган ҳолда тасдиқланади.

24. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишчи лойиҳасининг экспертизаси Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги органлари томонидан, белгиланган тартибда амалга оширилади.

25. “Ўрмонқурилиш” ДУК:

дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш, икки йил давомида парваришlash ҳамда бошқа эрозияга қарши ишларни бажариш учун танлов (тендер) савдоларини ўтказди, танлов (тендер) савдолари натижаларига кўра бош пудратчилар билан шартнома тузади, пудрат ташкилотлари томонидан ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларини олиб бориш жараёнида техник назорат олиб боради;

ҳар ойда бош пудратчилар томонидан бажарилган ишларни қабул қилиб олади ва ишлаб чиқилган лойиҳа-смета ҳужжатлари кўрсаткичларига амал қилиниши юзасидан мониторинг олиб боради.

26. Лойиҳани амалга ошириш даврида бош пудратчи ташкилот ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишлари, қуриган кўчатлари ўрнини тўлдириш, парваришlash, қўриқlash ва бошқа бажарилган ишлар сифати учун жавоб беради.

“Ўрмонқурилиш” ДУК ҳисобот давридан кейинги ойнинг 10-кунигача пудрат ташкилоти томонидан бажарилган ишлар ҳажмини белгиланган тартибда молиялаштиради.

27. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларини бажариш, лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш учун маблағлар белгиланган тартибда тасдиқланган смета харажатлари ва манзилли рўйхатлар асосида сарфланади.

28. Пудрат ишларини молиялаштириш буюртмачи ва бош пудратчи ўртасида тузилган шартномалар асосида ва ҳар бир объект бўйича қуйидаги тартибда амалга оширилади:

ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш ишларини бажаришнинг биринчи ойида молиялаштириш жадвалига кўра танлов (тендер) савдолари натижасида аниқланган ишлар қийматининг 30 фоизи миқдорида аванс;

ҳар ойда жорий молиялаштириш бажарилган ишлар ҳажмининг 95 фоизи миқдорида, берилган авансга пропорционал равишда чегириб қолган ҳолда;

лойиҳа қийматининг қолган 5 фоизини тўлаш шартномада кўрсатилган кафолат муддати тугагандан сўнг амалга оширилади.

5-боб. Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича тугалланган лойиҳаларни фойдаланишга қабул қилиш

29. Барпо этилган ва реконструкция қилинган ихота дарахтзорларини қабул қилиш комиссиялар томонидан, белгиланган тартибда амалга оширилади.

30. Барпо этилган ва реконструкция қилинган ихота дарахтзорларини қабул қилиш комиссиялари (кейинги ўринларда комиссия деб аталади) таркиби Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва вилоятлар ҳокимлари томонидан тасдиқланади.

Дала ва сув ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича комиссия таркибига буюртмачи, бош пудратчи ташкилот, манфаатдор вазирликлар, идораларнинг ҳудудий органлари, лойиҳа ташкилотлари ҳамда ердан фойдаланувчилар вакиллари киритилади.

31. Ихота дарахтзорлари комиссия томонидан, лойиҳа тугаллангандан сўнг иккинчи йил охирида қуйидаги мезонлар асосида баҳоланади:

кўчатларнинг кўкариши 25 фоиздан кам – нобуд бўлган ҳисобланиб, пудратчининг маблағлари ҳисобидан тикланади;

кўчатларнинг кўкариши 26-80 фоиз – пудратчининг маблағлари ҳисобидан тикланади;

кўчатларнинг кўкариши 80 фоиз ва ундан юқори – ишлар тўлиқ қабул қилиниб, белгиланган тартибда ердан фойдаланувчилар балансига топширилади.

Давлат ер захираси ҳамда давлат ўрмон фонди ҳудудида барпо этилган ихота дарахтзорлари Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасининг ҳудудий ўрмон хўжаликлари балансига фойдаланиш учун белгиланган тартибда тўлиқ топширилади.

32. Сув объектларини ҳимоя қилиш ихота дарахтзорлари комиссия томонидан лойиҳа тугаллангандан сўнг иккинчи йил охирида қуйидаги мезонлар асосида баҳоланади:

кўчатларнинг кўкариши 25 фоиздан кам – нобуд бўлган ҳисобланиб, пудрат ташкилотининг маблағлари ҳисобидан тикланади;

кўчатларнинг кўкариши 26-50 фоиз – пудрат ташкилотининг маблағлари ҳисобидан тикланади;

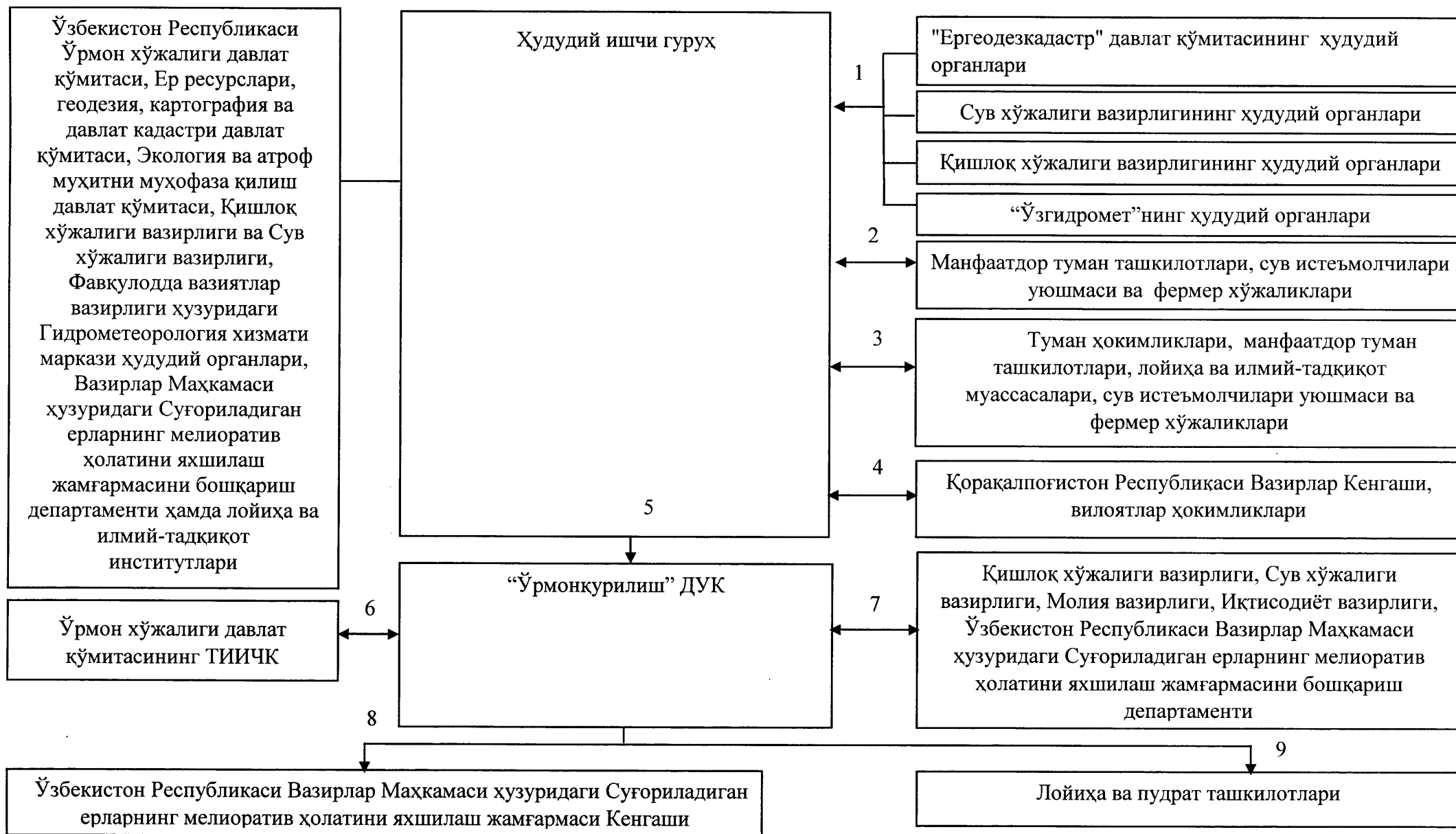
кўчатларнинг кўкариши 50 фоиз ва ундан юқори – фойдаланишга қабул қилиниб, белгиланган тартибда фойдаланувчилар балансига тўлиқ топширилади.

33. Ердан фойдаланувчи ихота дарахтзорларининг келгусидаги парвариши, сақланиши, ўз функцияси бажарилишини таъминлаш учун жавоб беради.

6-боб. Яқунловчи қоида

34. Мазкур Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб беришади.

**Суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш лойиҳаларини шакллантириш, ишлаб чиқиш, экспертизадан ўтказиш, тасдиқлаш ва амалга ошириш
СХЕМАСИ**

1. Суғориладиган ерларнинг шамол эрозиясига ҳамда сув хўжалиги объектларини қум босишига қарши ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш юзасидан зарур бўлган маълумот ва таклифларни қабул қилиш ҳамда уларни ўрганиш ва таҳлил қилиш.

2. **Ҳар йилнинг апрель ойида** шамол эрозиясига учраган суғориладиган ерлар ҳамда қум ва бошқа шамол эрозияси материаллари босган сув хўжалиги объектларини ўрганиб чиқиш. Йиғилган маълумотларни комплекс таҳлил этиш, ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш зарур бўлган объектлар рўйхати бўйича асосли таклифлар ишлаб чиқиш.

3. **Ҳар йили 15 майгача бўлган муддатда** ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш зарур бўлган объектлар рўйхатини тегишли туман ҳокимлари билан келишиш ва баённома билан расмийлаштириш.

4. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича ҳудудий манзилли дастурлар лойиҳасини Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликларида ҳар томонлама муҳокама қилиш ва презентациядан ўтказиш, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси ва тегишли вилоятлар ҳокимлари томонидан тасдиқлаш.

5. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича ҳудудий манзилли дастурлар лойиҳасини зарур бўлган маълумотларни илова қилган ҳолда белгиланган тартибда кўриб чиқиш учун “Ўрмонқурилиш” ДУК га тақдим этиш.

6. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича ҳудудий манзилли дастурлар лойиҳасини Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасининг Соҳавий илмий-техника кенгашида Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Сув хўжалиги вазирлиги, Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси, Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ҳузуридаги Гидрометеорология хизмати маркази, лойиҳа ва илмий-ишлаб чиқариш корхоналари мутахассислари иштирокида муҳокама қилиш ҳамда тегишли баённома билан расмийлаштириш.

Ўзбекистон Республикаси Ўрмон хўжалиги давлат қўмитасининг Соҳавий илмий-техника кенгаши томонидан берилган тавсиялар ҳамда таклифларни ҳар йили 1 июнгача умумлаштириш.

7. Ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича умумлаштирилган манзилли дастурларни келишиш.

8. **Ҳар йили 1 июлгача бўлган муддатда** ихота дарахтзорларини барпо этиш ва реконструкция қилиш бўйича умумлаштирилган манзилли дастурларни Жамғарма кенгашига муҳокама қилиш ва тасдиқлаш учун киритиш.

9. Белгиланган тартибда тасдиқланган манзилли дастурга киритилган лойиҳаларни амалга ошириш.